

Bajram petkom

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Stalna komisija za fetve

Prijevod:

Senad Muhić

Senad Crnkić

Revizija:

Ersan Grahovac

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ إذا وافق يوم العيد يوم الجمعة ﴾

« باللغة البوسنية »

اللجنة الدائمة للبحوث العلمية والإفتاء

ترجمة:

سناد موهيتش

سناد تسرنكتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2013 - 1434

IslamHouse.com

Bajram petkom

Hvala Allahu Jedinom, neka je salavat i selam na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, poslije kojeg nema drugog vjerovjesnika, na njegovu porodicu i ashabe, a zatim:

U zadnje vrijeme se mnogo pita o tome kakav je propis ako se desi da bajram bude u petak, pa u tom slučaju imamo dva praznika, bajram i džumu koja je sedmični praznik. Da li je obavezna džuma namaz onome ko je klanjao bajram, ili je dovoljno to što je klanjao bajram, a namjesto džume će klanjati podne? Zatim, da li će se učiti ezan za podne ili ne? I mnoga druga pitanja koja su postavljena, pa je Stalna komisija za fetve odlučila da izda sljedeću fetvu:

Odgovor: O ovom pitanju prenesene su nam predaje koje sežu do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, (merfu') i predaje koje sežu do ashaba (mevkuf), od kojih su:

1. Hadis Zejda b. Erkama, radijallahu 'anhu, da je Mu'avija b. Ebi Sufjan, radijallahu 'anhu, bio upitan: „**Da li si prisustvovao u vrijeme Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, na dva bajrama (bajram**

namaz i džuma) u jednom danu?“ Rekao je: 'Da, jesam!' Upitao je: 'Pa kako je postupio?' Odgovorio je: 'Klanjao je bajram, a zatim je dao olakšicu po pitanju džume namaza, rekavši: 'Ko hoće da klanja neka klanja.'“

Hadis bilježe imam Ahmed, Ebu Davud, Nesai, Ibn Madže, Ed-Darimi i Hakim u Mustedreku, koji kaže: „Ovaj hadis je ispravnog lanca prenosilaca, a imam Buharija i Muslim ga nisu spomenuli u svojim knjigama, a uz to postoje hadisi koji ga jačaju, a koji su tačni po uslovima Muslima.“

Isto je rekao i Zehebi, a Nevevi u svojoj knjizi El-Medžmu' je rekao: „Ovaj hadis je dobrog lanca prenosilaca.“

2. Pomenuti hadis koji ga jača je hadis od Ebu Hurejre, radijallahu 'anhu, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „**U ovom vašem danu su se spojila dva bajrama, pa ko želi da klanja bajram bit će mu dovoljno namjesto džume, a što se nas tiče, mi ćemo klanjati džumu.**“

Hadis bilježi Hakim kao što je već spomenuto, i bilježi ga još i Ebu Davud, Ibn Madže, Ibn Džarud, Bejehki i dr.

3. Hadis od Ibn Omera, radijallahu 'anhuma, da je rekao: „**Spojila su se dva bajrama (bajram i džuma) za vrijeme Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, te je on klanjao ljudima bajram namaz i rekao: 'Ko želi da dođe na džumu neka dođe, a ko želi da odsustvuje, neka odsustvuje.'**“

Hadis bilježe Ibn-Madže i Taberani u Velikom mu'džemu sa riječima: „**Spojila su se dva bajrama za vrijeme Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ramazanski bajram i džuma, pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao bajram, te se okrenuo i rekao: 'O ljudi, dobili ste hajr i nagradu, a mi ćemo klanjati džumu, pa ko želi da je klanja sa nama neka to uradi, a ko želi da se vrati porodici neka se vrati.'**“

4. Hadis Ibn-Abbasa, radijallahu 'anhuma, da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem rekao: „**Spojila su se dva praznika u ovom vašem danu, pa ko hoće dovoljan mu je bajram, a mi ćemo, ako Allah da, klanjati džumu.**“

Hadis bilježi Ibn Madže, a rekao je Busajri: „**Lanac prenosilaca je vjerodostojan, a svi ljudi u lancu su povjerljivi.**“

5. Mursel hadis od Zekvana b. Saliha koji kaže: „**Spojila su se dva bajrama ili praznika za vrijeme Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kurban bajram i džuma, zatim je on klanjao i održao ljudima hutbu, rekavši: 'Učinili ste zikr i puno hajra, a mi ćemo klanjati džumu, pa ko želi da ostane neka ostane – tj. u svojoj kući, a ko želi da klanja džumu neka klanja.'**“

Hadis bilježi Bejheki u Velikom sunenu.

6. Od Ata b. Ebi-Rebbaha, se prenosi da je rekao: „**Klanjao nam je Ibn Zubejr bajram namaz u danu džume na početku dana, zatim smo otišli da klanjamo džumu, a on se nije pojavio, pa smo klanjali pojedinačno, a Ibn Abbas je tada bio u Taifu, pa kada smo navratili kod njega, spomenuli smo mu šta se desilo, a on rekao: 'Postupio je po sunnetu.'**“

Predaju bilježi Ebu Davud, kao i Ibn Huzejme sa drugim riječima uz dodatak u kojem stoji: „**Rekao je Ibn Zubejr: 'Vidio sam Omera b. Hattaba da čini isto kada se spoje dva praznika u jednom danu.'**“

7. U Sahihu Buharije i Muvettau Malika se bilježi predaja od Ebu Ubejda oslobođenog roba Ibn Ezhera da je rekao: „**Prisustvovao sam za vrijeme Osmana b.**

Affana na dva praznika, i to za dan džume. Klanjao bi prije hutbe, zatim bi hutbu održao i rekao: 'O ljudi, u ovom danu su se sastala dva praznika, pa ko želi da sačeka džumu od onih čije kuće su daleko, neka sačeka, a ko želi da se vrati kući, ima moju dozvolu.'“

8. Od Alije b. Ebi Taliba, radijallahu 'anhu, se prenosi da je nakon što su se spojila dva praznika u jednom danu, kazao: „**Ko želi da klanja džumu, neka klanja, a ko želi da ostane neka ostane.**“ Rekao je Sufjan: „Tj. da ostane kod svoje kuće.“ Predaju bilježi Abdurrezak u Musannefu, a slična ovoj se nalazi i kod Ibn Ebi Šejbe.

Shodno ovim merfu' hadisima od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i mevkuf predajama od velikog broja ashaba, radijallahu 'anhum, i shodno onom što zastupa većina učenjaka, Stalna komisija donosi fetvu:

1. Ko prisustvuje bajram namazu, dozvoljeno mu je da ne klanja džumu, nego samo može klanjati podne namjesto nje u podnevskom vremenu, a ako klanja džumu, to je bolje.

2. Ko ne prisustvuje bajramu, olakšica ga ne obuhvata, i zato mu je džuma obavezna, i obavezan je da ode u mesdžid radi džume namaza, pa ako ne bude

dovoljan broj ljudi u mesdžidu s kojima će klanjati džumu, klanjat će podne.

3. Obaveza je imamu da klanja džumu tog dana da bi mogao prisustvovati onaj ko želi i ko nije prisustvovao bajramu i ako bude postojao broj ljudi s kojima se džuma može uspostaviti, klanjat će, a u suprotnom će se klanjati samo podne.

4. Ko klanja bajram namaz, i ne ode na džumu tog dana, klanjat će podne kada nastupi njegovo vrijeme.

5. Nije propisan ezan u ovo vrijeme osim u mesdžidima u kojima se klanja džuma, i nije propisan ezan radi podne namaza u tom danu.

6. Govor da onaj ko klanja bajram nije obavezan klanjati džumu, niti podne tog dana, je neispravan govor, i zbog toga mu učenjaci ne pridaju pažnju, te su kazali da je taj stav greška i čudan govor, zbog njegovog suprostavljanja sunnetu i zbog zapostavljanja farza-obaveze bez validnog dokaza. Možda hadisi i predaje po ovom pitanju koje daju olakšicu za odsustvo sa džume namaza i stavljaju u obavezu podne namaz, nisu doprli do onog ko je izrekao taj stav, a Allah zna najbolje. Neka je salavat i selam na našeg vjerovjesnika Muhammeda, njegovou porodicu i sve ashabe.

Stalna komisija za fetve:

Predsjednik: Abdul-Aziz b. Abdullah b. Muhammed Alu-
š-Šejh.

Član: Abdullah b. Abdurrahman el-Gudejan.

Član: Bekr b. Abdullah Ebu Zejd

Član: Salih b. Fevzan el-Fevzan.